

8 ani de implementare a DCFTA: oportunități valorificate și nevalorificate și cum putem maximiza beneficiile acestuia

Marina Soloviova

Directoare de program, Expert-Grup

Martie, 2023

Introducere

Relațiile comerciale UE-Moldova sunt determinate de Zona de Liber Schimb Aprofundat și Cuprinzător (ZLSAC sau DCFTA) instituită în 2014 în cadrul Acordului de Asociere dintre Uniunea Europeană și Republica Moldova, în vigoare deplină din 2016. Aceasta urmărește îmbunătățirea accesului reciproc pe piețe prin eliminarea taxelor vamale și altor bariere în calea comerțului. DCFTA a impulsionat exporturile totale ale Republicii Moldova în UE, compensând în întregime pierderile din scăderea exporturilor către CSI. Conform estimărilor anterioare ale Expert-Grup, circa 40% din creșterea exporturilor moldovenești de bunuri în UE, înregistrată după implementarea DCFTA și până în anul 2018, se explică în mod exclusiv de DCFTA, izolând ceilalți factori¹. În pofida crizelor multiple și a evoluțiilor climatice nefavorabile, majorarea exporturilor în UE a continuat și în anul 2022 (Figura 1). Astfel, din 2015 și până în prezent, mai mult de jumătate din exporturile de bunuri din Moldova se îndreaptă spre țările Uniunii Europene – 59% în anul 2022 (sau estimativ 67%, dacă excludem reexportul). Prin impulsionearea exportului, DCFTA a contribuit la reducerea deficitului comercial al Republicii Moldova raportat la PIB, deși trebuie de menționat că deficitul total a rămas înalt la un nivel de 29% din PIB în anul 2021 (Figura 2).

Figura 1. Evoluția exportului de bunuri din Republica Moldova, mii dolari SUA

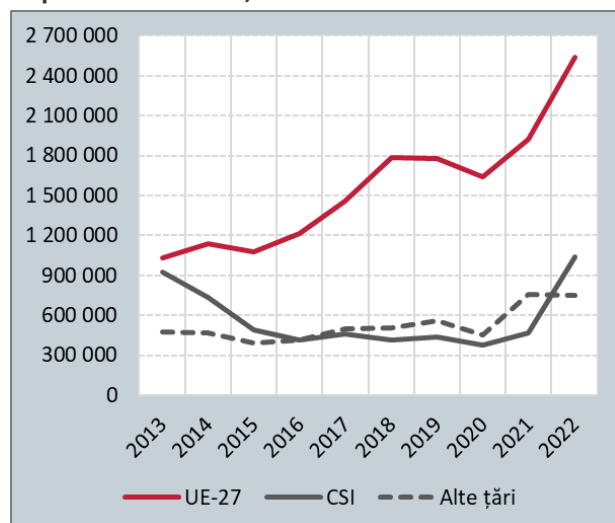
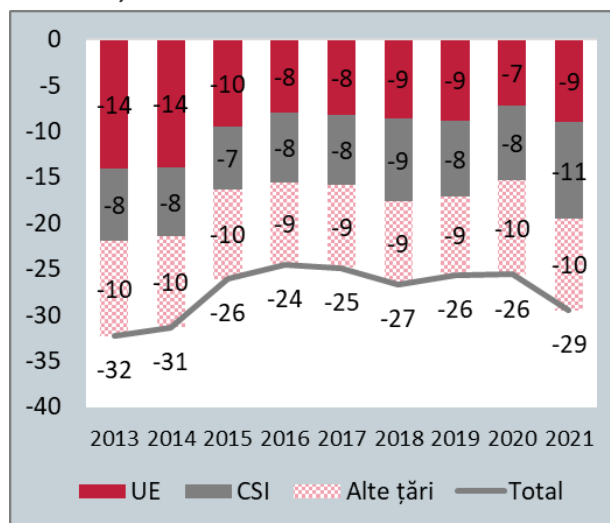

Figura 2. Evoluția balanței comerciale a Republicii Moldova, % din PIB

Sursa: elaborate de autor în baza datelor BNS

¹ <https://www.expert-grup.org/ro/biblioteca/item/1827-zlsac-dupa-cinci-ani-de-implementare-impactul-estimati-si-concluzii-pentru-urmatorii-cinci-ani>

Cu toate efectele benefice pe care le-a avut DCFTA asupra exporturilor de bunuri din Republica Moldova, potențialul acestuia rămâne subutilizat. Conform evaluării ex-post a implementării DCFTA între UE și Moldova realizate de Centrul pentru Studii de Politică Europeană în 2022², punerea lui în aplicare nu a condus la efecte macroeconomice sau bugetare semnificative. Impactul economic al DCFTA estimat ex-ante a fost supraestimat față de performanța reală: dacă inițial era așteptat un impact asupra PIB-ului moldovenesc de 3,2% pe termen scurt și de 5,4% pe termen lung, atunci efectul real a fost de numai 0,49%. Sub așteptări a fost și performanța comerțului exterior: inițial se anticipa un impact al DCFTA asupra exportului total de 14,8% pe termen scurt și de 16,2% pe termen lung, însă impactul efectiv asupra exporturilor Moldovei a fost estimat în 2019 la 4,6%. Pe de o parte, performanța slabă a fost rezultatul faptului că perioada de implementare a AA/DCFTA a coincis cu mai multe crize majore: delapidările din sistemul bancar și criza bancară, instabilitatea politică, pandemia Covid-19 și criza regională de securitate. Crizele multiple au subminat investițiile private și, respectiv, capacitatea firmelor de a valorifica potențialul DCFTA, dar și mersul reformelor în domeniul infrastructurii calității și alte domenii-cheie. Pe de altă parte, rezultatele sub așteptări se datorează și existenței unor bariere rămase.

Concentrarea geografică a exportului de bunuri

Implementarea DCFTA încă nu a reușit să contribuie pe măsura așteptărilor la depășirea principalelor vulnerabilități ale comerțului exterior al Republicii Moldova: dependența excesivă de un număr redus de piețe (din punct de vedere geografic și al nomenclurii bunurilor exportate) și valoarea adăugată scăzută a exporturilor. Dacă înainte de anul 2006 exportul moldovenesc era excesiv de concentrat pe Federația Rusă cu ponderi ce depășeau 30%, atunci actualmente rolul de principală piață de desfacere îi revine României, spre care în anul 2022 au fost direcționate 29% din exportul de bunuri (Figura 3). În cadrul exporturilor Republicii Moldova spre Uniunea Europeană, România absoarbe mai mult de 40% din exportul destinat UE, iar peste 80% din exportul de bunuri spre UE este direcționat către doar cinci țări (România, Italia, Germania, Bulgaria, Polonia), fără schimbări semnificative din 2014 încoace (Figura 4). O astfel de concentrare înseamnă riscuri sporite în conexiune cu evoluția cererii de pe aceste piețe.

Figura 3. Evoluția structurii exportului total de bunuri al Republicii Moldova, pe principalele țări, %

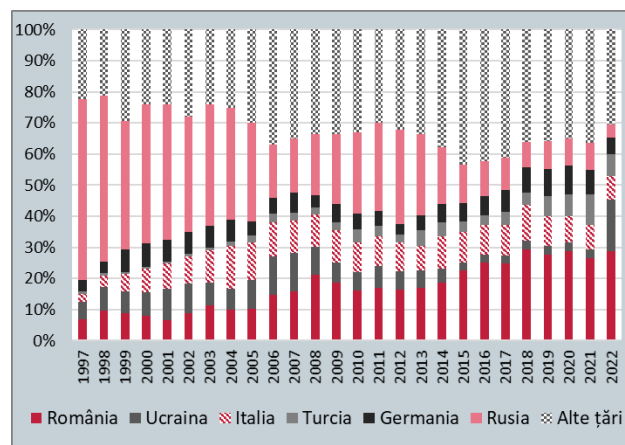
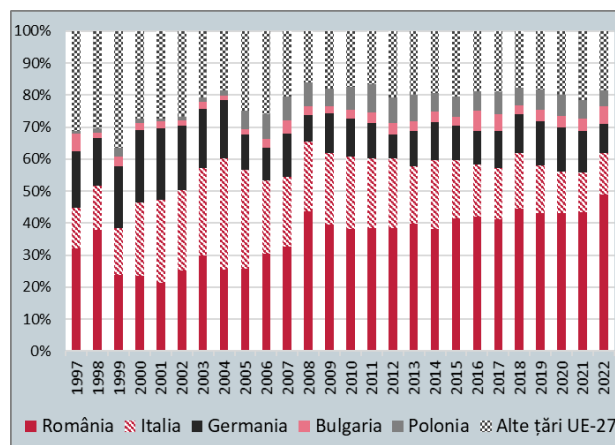

Figura 4. Evoluția structurii exportului de bunuri din Republica Moldova în Uniunea Europeană, pe principalele țări, %

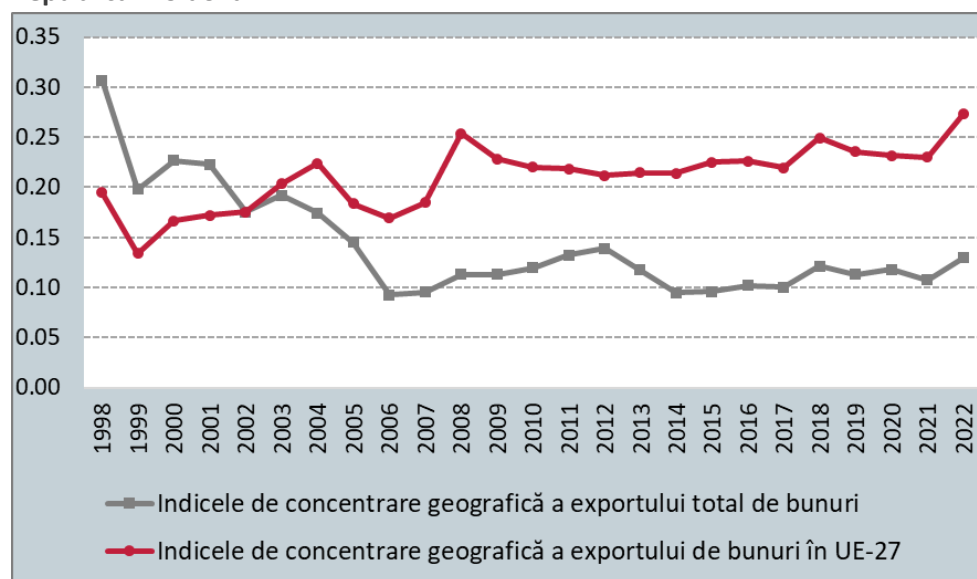

Sursa: elaborate de autor în baza datelor BNS

² <https://www.ceps.eu/ceps-publications/ex-post-evaluation-of-the-implementation-of-the-deep-and-comprehensive-free-trade-area-between-the-eu-and-its-member-states-and-moldova/>

Evoluția în timp a gradului de concentrare a exportului moldovenesc în profil geografic arată că deconcentrările care au avut loc pe parcursul istoriei au fost prevalent forțate, determinate de șocurile externe, și mai puțin de diversificarea benignă datorată valorificării oportunităților oferite de DCFTA. Astfel, indicii de concentrare geografică a exportului de bunuri din Republica Moldova au înregistrat istoric scăderi ca urmare a crizelor: 1999 – contagiunea de la criza financiară asiatică ce a determinat scăderea cererii în CSI, 2006 și 2013 – măsurile prohibitive la exportul de băuturi alcoolice în Federația Rusă, 2014 – măsurile prohibitive la exportul de fructe, recesiunea economică în Ucraina etc. (Figura 5). Pe de altă parte, în 2006 UE a acordat tratament preferențial exporturilor moldovenești prin Sistemul Generalizat de Preferințe (GSP), care în 2007 a fost extins la GSP+ și apoi înlocuit în 2008 cu Preferințe comerciale autonome mai cuprinzătoare, ca în cele din urmă în 2014 să fie semnat Acordul de Asociere și DCFTA. Cu toate că aceste măsuri au contribuit la creșterea exporturilor în UE, indicii de concentrare nu arată vreo îmbunătățire substanțială după 2014 la capitolul diversificării geografice a exporturilor, nici pentru exportul total, nici în cadrul exportului destinat UE. Din contra, în ultimii ani exportul a devenit mai puțin diversificat. Creșterea concentrării din anul 2022 s-a datorat majorării exportului în țările UE care deja aveau ponderi mari (România, Italia și Bulgaria), în special ca urmare a sporirii livrărilor de cereale și semințe oleaginoase în România.

Figura 5. Evoluția indicilor de concentrare geografică a exportului de bunuri din Republica Moldova

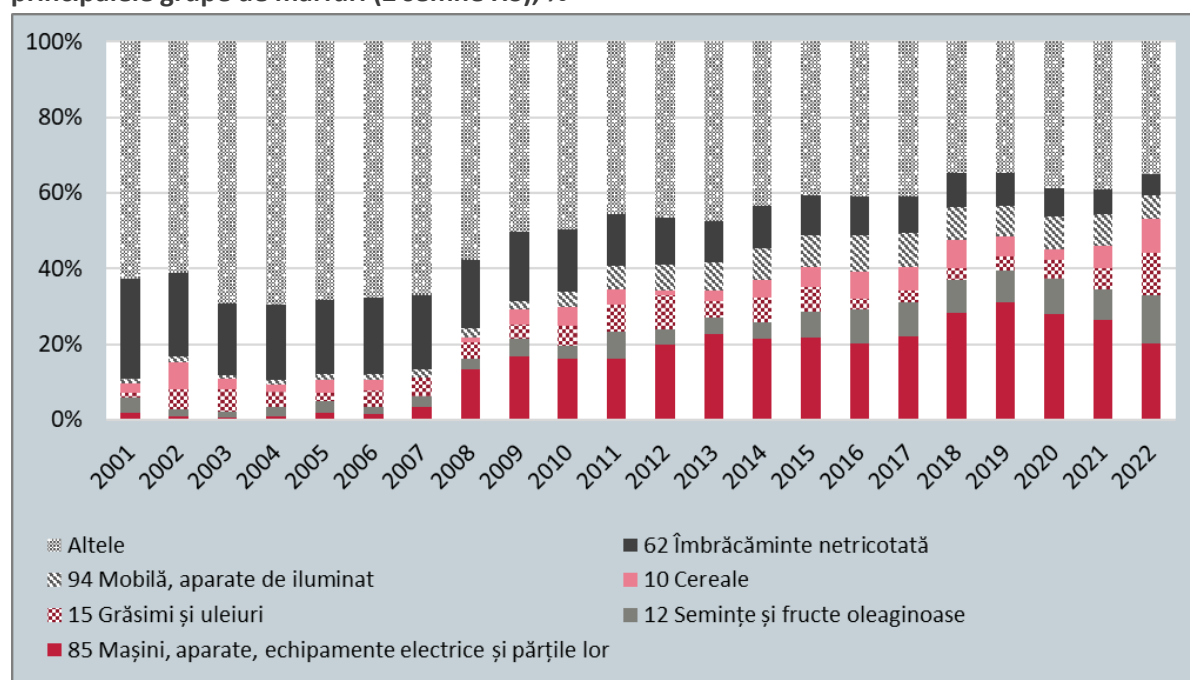
Sursa: elaborată de autor în baza datelor BNS

Notă: Indici Herfindahl calculați ca suma pătratelor ponderilor țărilor în total

Diversificarea merceologică a exportului

Nici nomenclatura bunurilor exportate în UE nu este diversă, în ea prevalând un număr redus de produse, a căror compoziție nu a variat esențial după implementarea DCFTA (Figura 6). În anul 2022, 80% din exportul moldovenesc de bunuri în Uniunea Europeană au fost alcătuite din doar 10 categorii de mărfuri: *mașini, aparate, echipamente electrice și părțile lor* (preponderent fire și cabluri) – 20% din valoarea exportului de bunuri în UE; *semințe oleaginoase* (floarea-soarelui și rapiță) – 13%; *grăsimi și uleiuri* (ulei de floarea-soarelui) – 11%; *cereale* (grâu și porumb) – 9%; *mobila* (scaune) – 6%; *îmbrăcăminte și accesorii, altele decât cele tricotate sau croșetate* – 6%, *articole din sticlă* – 4%; *băuturi alcoolice și nealcoolice* (preponderent vin) – 4%; *fructe și nuci* – 4%; *vehicule; părți și accesorii* – 3%.

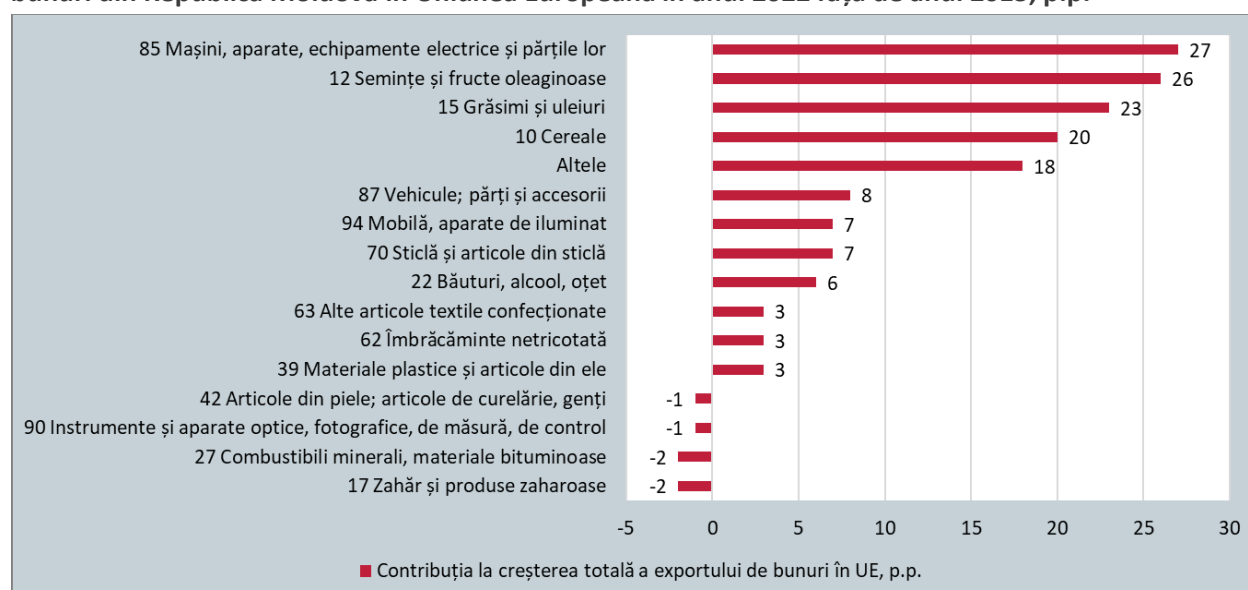
Figura 6. Evoluția structurii exportului din Republica Moldova în Uniunea Europeană, pe principalele grupe de mărfuri (2 semne HS), %

Sursa: elaborată de autor în baza datelor BNS și UN Comtrade

Mai mult de jumătate din creșterea de 146% a exportului total de bunuri din Moldova în UE, înregistrată în anul 2022 comparativ cu anul 2013, a fost asigurată de doar trei categorii de mărfuri: mașini, aparate, echipamente electrice și părțile lor (preponderent fire și cabluri) – 27 puncte procentuale din cele 146; semințe oleaginoase – 26 p.p.; grăsimi și uleiuri – 23 p.p. (Figura 7). Din păcate, au fost înregistrate și contribuții negative la categoriile: instrumente și aparate de măsură, de control, al căror export a scăzut de două ori comparativ cu anul 2013; articole din piele; articole de cureauă, geți, al căror export în UE s-a redus cu 24%. În cazul combustibililor minerali este vorba de scăderea reexportului, iar diminuarea exportului de zahăr este legată de politicile companiilor transnaționale care operează pe piețele regionale.

Figura 7. Gradul de influență a principalelor categorii de mărfuri asupra dinamicii exportului total de bunuri din Republica Moldova în Uniunea Europeană în anul 2022 față de anul 2013, p.p.

Sursa: elaborată de autor în baza datelor BNS și UN Comtrade

Valoarea adăugată a exportului de bunuri

O problemă care persistă este nivelul scăzut de sofisticare tehnologică a exporturilor moldovenești în UE. În structura exportului nostru de bunuri către țările Uniunii Europene predomină produsele agricole primare și produsele industriale exportate după prelucrare pe teritoriul Republicii Moldova (la comanda firmelor străine și din materii prime ce aparțin lor). Analiza exporturilor la nivel de 4 cifre ale clasificării HS arată că din exportul de produse agro-alimentare în UE înregistrat în anul 2021, mai puțin de jumătate (44%) erau produse alimentare procesate, cum ar fi uleiul vegetal, zahărul, conservele din fructe și legume, băuturile, produsele de cofetărie și patiserie etc.; cea mai mare parte revenind produselor agricole primare. De asemenea, 12% din exportul total de bunuri al Republicii Moldova înregistrat în anul 2022 au constituit reexporturile de bunuri după prelucrare pe teritoriul Republicii Moldova (Figura 8). Conform datelor BNM, din exportul moldovenesc de servicii de prelucrare a materiei prime, mai mult de 80% au revenit țărilor UE (Figura 9). Deși se înregistrează anumite tendințe pozitive, așa ca majorarea valorii adăugate medii în procesul de prelucrare a bunurilor pe teritoriul Republicii Moldova (aproximată prin valoarea serviciilor de prelucrare), valoarea adăugată rămâne destul de joasă, oscilând în ultimii ani în jurul nivelului de circa 40% din valoarea bunurilor exportate după prelucrare. Pe lângă valoarea adăugată scăzută, evoluția exportului de bunuri după prelucrare arată vulnerabilitatea acestuia la fluctuațiile cererii în țările UE (2019-2020) și la perturbările din lanțurile globale de aprovizionare, care s-au manifestat în anii 2020-2021 ca urmare a pandemiei Covid-19.

Figura 8. Evoluția indicatorilor exportului Republicii Moldova de bunuri după prelucrare, %

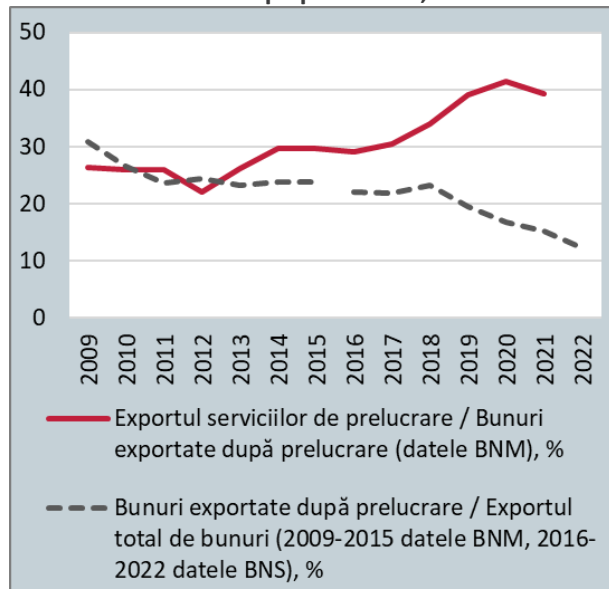
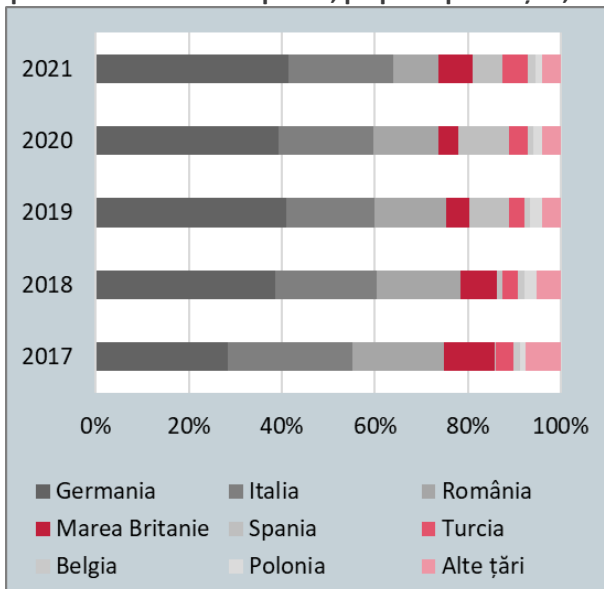

Figura 9. Evoluția structurii exportului de servicii de prelucrare a materiei prime, pe principalele țări, %

Sursa: elaborate de autor în baza datelor BNM și BNS

Valoarea adăugată scăzută a exporturilor Republicii Moldova în UE este una din cauzele impactului slab al implementării DCFTA asupra creșterii economice, menționat mai sus. Tot ea explică și impactul modest asupra salariilor: conform evaluării ex-post a implementării DCFTA între UE și Moldova realizate de CEPS în 2022³, impactul estimat ex-post asupra salariilor reale ale lucrătorilor calificați a fost de -0,2%, iar asupra salariilor lucrătorilor necalificați – de +1% (prelucrarea materiei prime la comandă, precum și

³ <https://www.ceps.eu/ceps-publications/ex-post-evaluation-of-the-implementation-of-the-deep-and-comprehensive-free-trade-area-between-the-eu-and-its-member-states-and-moldova/>

cultivarea produselor agricole primare este mai intensivă în muncă necalificată și mai puțin intensivă în muncă calificată). Toate acestea înseamnă că Moldova trebuie să caute modalități de a renunța la modelul „prelucrat în Moldova”, care s-a dovedit a fi volatil și ineficient, în favoarea modelului „creat în Moldova”, care însă necesită investiții și susținere.

Impedimentele curente în calea exportului de bunuri către Uniunea Europeană

Constrângerile tarifare

Reducerea barierelor tarifare a avut efecte pozitive semnificative asupra exportului moldovenesc în UE, cu toate acestea, existența unor bariere tarifare rămase și a barierelor non-tarifare continuă să fie o provocare. La barierele tarifare rămase se referă contingentele aplicate la importul din Moldova în UE a unor produse agricole, precum și prețurile de intrare. Contingente tarifare rămân să fie aplicate de UE la importul fără taxe vamale a unui număr de produse sensibile: roșii, usturoi, struguri și suc de struguri, mere, prune, vișine. În mare parte, aceste contingente rămân nevalorificate, atât din cauza absenței în Moldova a unui volum suficient de producție, cât și din cauza dificultăților legate de conformarea producătorilor autohtoni la cerințele de pătrundere pe piața UE. Cu toate acestea, chiar și în anul 2022, când a fost înregistrată o scădere cu 29% a volumului producției vegetale din cauza secetei, contingentele tarifare la unele produse, așa ca strugurii și prunele, au fost utilizate practic în întregime, iar cotele suplimentare oferite temporar de UE (până în luna iulie 2023) se valorifică într-un ritm destul de accelerat (Tabelul 1). Pentru alte categorii de fructe, așa ca merele, ratele de utilizare a cotelor la fel au potențialul de a crește pe viitor.

Tabelul 1. Gradul de folosire a contingentelor tarifare europene de către exportatorii din Republica Moldova

	2022						2023		
	Cota inițială, tone	Balanța la 31.12.22, tone	Gradul de utilizare a cotei inițiale, %	Cota suplimentară (07.22-07.23), tone	Balanța la 13.03.23, tone	Gradul de utilizare a cotei suplimentare, %	Cota, tone	Balanța la 13.03.23, tone	Gradul de utilizare a cotei, %
Tomate	2 000	2 000	0	2 000	2 000	0	2 000	2 000	0
Usturoi	220	220	0	220	220	0	220	220	0
Struguri de masă	20 000	1 387	93	38 000	27 740	27	20 000	18 040	9
Mere	40 000	28 939	28	40 000	39 802	0	40 000	37 117	6
Prune	15 000	106	99	25 000	16 214	35	15 000	15 000	0
Vișine	1 500	1 340	11	1 500	1 500	0	1 500	1 500	0
Suc de struguri	500	453	9	500	500	0	500	500	0

Sursa: elaborat de autor în baza datelor Comisiei Europene (baza de date QUOTA)

În afară de aceasta, anumite fructe și legume sunt supuse regimului prețului de intrare în UE (inclusiv pere, caise, piersici, dovlecei, castraveți etc.). Aceasta înseamnă că, dacă prețurile de import ale produselor exportate în UE sunt mai mici decât prețurile de intrare stipulate, la ele pot fi adăugate taxe suplimentare. Chiar dacă pentru mai multe produse Moldova a fost scutită de componenta „ad valorem” a acestor taxe, rămâne în vigoare componenta lor fixă⁴.

⁴ [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:02014A0830\(01\)-20180824&from=EN#page=276](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:02014A0830(01)-20180824&from=EN#page=276)

Constrângerile non-tarifare

O altă provocare în calea comerțului reprezintă constrângerile legate de aspectele non-tarifare. Aceste constrângeri se referă la adoptarea în practică a standardelor și reglementărilor UE în domeniul calității, capacitatea instituțională limitată a autorităților publice, constrângerile legate de transportul internațional de mărfuri, capacitățile de producție insuficiente, exacerbate de vulnerabilitatea producătorilor agricoli din Moldova la schimbările climaterice.

În ceea ce privește adoptarea standardelor tehnice pentru bunurile industriale, Republica Moldova și-a îndeplinit angajamentele. Actualmente toate standardele Comitetului European de Standardizare (CEN) și ale Comitetului European de Standardizare Electrotehnică (CENELEC) au devenit standarde naționale moldovenești⁵. Totuși, o problemă rămâne aplicarea practică a standardelor europene transpuse în procesul de producție de către întreprinderile din Moldova din cauza resurselor inadecvate, în special în contextul crizelor suprapuse din ultimul timp, care au orientat prioritățile firmelor în direcția supraviețuirii mai degrabă decât a dezvoltării.

O sarcină complexă reprezintă implementarea măsurilor sanitare și fitosanitare necesare pentru exportul produselor agro-alimentare pe piața UE, în special a celor de origine animală. Ca și în cazul bunurilor industriale, s-au făcut deja multe pentru transpunerea standardelor de siguranță a alimentelor. Recent, Republica Moldova a fost inclusă pe lista țărilor terțe autorizate să exporte în UE carne procesată de pasăre și ouă de categoria A (de consum)⁶. Totuși, rămân constrângeri ce țin de capacitățile de producție limitate ale producătorilor autohtoni și deficiențele instituționale care trebuie depășite (insuficiența personalului calificat, cazurile de corupție cu certificate fitosanitare etc.).

Un obstacol pentru exporturi reprezintă și dificultățile legate de vămuirea mărfurilor. Au fost înregistrate anumite progrese în facilitarea proceselor vamale ce țin de: recunoașterea reciprocă a operatorilor economici autorizați, implementarea Noului Sistem Computerizat de Tranzit, lupta împotriva fraudelor vamale, digitalizarea declarațiilor vamale, aprobarea noului Cod Vamal (care încă nu a intrat în vigoare)⁷ etc. Cu toate acestea, Serviciul Vamal se confruntă în continuare cu dificultăți precum terminale vamale cu infrastructură învechită, personal insuficient și persistența percepției înalte a corupției în administrarea vamală. Aceste deficiențe pot determina întârzieri, care sunt în special dăunătoare pentru comerțul cu produse agro-alimentare perisabile.

În domeniul transportului internațional de mărfuri, în anul 2022 Parlamentul European a aprobat acordurile de transport rutier de mărfuri cu Moldova și Ucraina, ca răspuns la perturbările din sectoarele transporturilor din cele două țări cauzate de război și pentru a reduce riscul unei crize alimentare. Noile acorduri facilitează temporar transportul rutier de mărfuri, permițând transportatorilor moldoveni, ucraineni și din UE să tranziteze și să opereze între teritoriile respective, fără a fi nevoie de permisele aferente. Ambele acorduri sunt în vigoare cu titlu provizoriu de la 29.06.2022⁸. Aceasta facilitează comerțul Moldovei cu Uniunea Europeană, însă problemele legate de infrastructura drumurilor rămân în continuare valabile. De asemenea, a fost aprobat Codul Feroviar (în vigoare din 18.02.2024), dar

⁵ https://standard.md/?page_id=3233

⁶ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=OJ%3AL%3A2023%3A071%3ATOC>

⁷ <https://customs.gov.md/ro/articles/reuniunea-subcomitetului-vamal-rm-ue-serviciul-vamal-a-prezentat-principalele-realizari-in-implementarea-acordului-de-asociere-1150-ro>

⁸ <https://www.europarl.europa.eu/news/ro/press-room/20221107IPR49614/pe-aproba-acordurile-de-transport-rutier-ale-ue-cu-ucraina-si-moldova>

implementarea lui abia urmează, la fel ca și reorganizarea Î.S. „Calea Ferată din Moldova”, reabilitarea și dezvoltarea în continuare a infrastructurii de cale ferată.

În cele din urmă, dar nu în ultimul rând, capacitatea Moldovei de a exporta în UE este subminată de gradul înalt de vulnerabilitate a agricultorilor față de efectele tot mai frecvente ale schimbărilor climaterice. Dezastrele naturale precum seceta, inundațiile, ploile cu grindină, înghețurile în afara sezonului, contaminarea și eroziunea solului se numără printre principalele pericole de care producătorii moldoveni încă nu sunt echipați să se protejeze. În anul 2022, criza energetică a slăbit și mai mult capacitatea fermierilor din Moldova de a se apăra de calamități, pentru că fertilizanții cu azot fabricați din gaze naturale, necesari pentru a crește rezistența plantelor la secetă, au devenit inaccesibili ca preț. Din cauza acestor constrângeri, Moldova nu-și realizează potențialul de dezvoltare agricolă și, respectiv, de export în UE.

Recomandări

Pentru ca Republica Moldova să depășească constrângerile sus-menționate și să profite pe deplin de beneficiile DCFTA, sunt recomandabile următoarele acțiuni:

- Majorarea contingentelor tarifare la exportul de produse agro-alimentare din Moldova în UE sau eliminarea lor completă, precum și eliminarea prețurilor de intrare. Chiar dacă actualmente nu toate contingentele se valorifică în întregime, există potențialul de creștere a livrărilor de produse agricole în viitor. În afară de aceasta, eliminarea contingentelor va transmite un semnal pozitiv către investitori;
- Continuarea eforturilor de modernizare a infrastructurii calității, prin extinderea rețelei de laboratoare acreditate de certificare a conformității produselor agro-alimentare cu cerințele UE și dotarea lor cu echipamentele și materialele necesare, instruirea personalului laboratoarelor și al subdiviziunilor teritoriale ANSA, consolidarea capacităților de supraveghere și control ale ANSA. Este strategic importantă obținerea statutului de țară eligibilă și la exportul de alte produse de origine animală pe piața UE, în afară de carne de pasăre și ouă, chiar dacă capacitățile curente de producție sunt limitate;
- Accelerarea procesului de negociere și semnare a Acordului privind evaluarea conformității și acceptarea produselor industriale (ACAA) pentru a fi adăugat ca protocol la Acordul de Asociere. Încheierea unui ACAA bilateral privind anumite sectoare sau produse presupune acceptarea reciprocă a rezultatelor evaluării conformității. Aceasta va facilita accesul produselor industriale din Republica Moldova pe piața europeană, care vor putea fi comercializate în UE fără teste suplimentare și proceduri de evaluare a conformității;
- Prelungirea programelor de suport tehnic și financiar pentru a ajuta firmele din Moldova, în special IMM-urile, să aplice în practică standardele și reglementările europene. Trebuie implementate politici pentru creșterea capacităților de producție și productivității IMM-urilor, stimularea investițiilor în fabricarea produselor cu valoare adăugată înaltă; promovarea identității de brand a produselor locale; extinderea contactelor producătorilor moldoveni cu potențialii parteneri din țările UE;
- Continuarea cooperării vamale dintre UE și Republica Moldova pentru armonizarea controlului și procedurilor vamale cu cele existente în statele membre ale UE, implementarea noului Cod vamal

și a legislației conexe; participarea Moldovei la programele Customs și Fiscalis ale UE, pentru care recent au fost semnate două acorduri⁹;

- În domeniul transporturilor, este important de continuat reabilitarea și dezvoltarea infrastructurii rutiere și feroviare. De asemenea, ar fi binevenită permanentizarea facilităților oferite temporar de UE referitoare la liberalizarea transportului rutier de mărfuri;
- Asistența tehnică și financiară a UE este fundamentală și pentru creșterea rezilienței producătorilor agricoli din Moldova la schimbările climatice. Aceasta presupune îmbunătățirea infrastructurii de sere și de irigare, construirea sistemelor anti-grindină și anti-îngheț, implementarea tehnicilor agricole inovatoare, cultivarea plantelor rezistente la secetă etc. De asemenea, trebuie abordată mai larg asigurarea țării cu resurse acvatice, ceea ce presupune împădurirea teritoriului și menținerea unui volum suficient de deversări de apă pe râul Nistru de la Complexul Hidroenergetic Nistrea construit de Ucraina¹⁰.

Acest comentariu a fost realizat cu suportul organizației NED.

⁹ https://taxation-customs.ec.europa.eu/news/eu-moldova-new-agreements-closer-cooperation-areas-customs-and-taxation-2023-02-07_en

¹⁰ <https://www.undp.org/moldova/press-releases/dniester-hydropower-complex-has-significant-impact-flows-water-quality-and-biological-diversity-river>